

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-практичних
дисциплін**

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальність 081Право
освітня програма Право**

Програма з навчальної дисципліни «Адміністративне право» для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 Право.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Арміне МЕЛКОНЯН, викладач, спеціаліст.

Програму затверджено на засіданні циклової комісії правових фундаментальних та професійно-практичних дисциплін.

Протокол від «__» _____ 2022 року №__.

Голова циклової комісії

_____ Олена ШАЙХАСВА

Програму погоджено із заступником директора з навчально-виховної роботи

_____ Алла ДИКАНЬ

« _____ » _____ 2022 р.

1. Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Адміністративне право**» складена відповідно до освітньо-професійної програми за спеціальністю 081 Право.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільні відносини, що виникають у сфері державного управління в процесі здійснення виконавчої і розпорядчої діяльності органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Трудове право», «Земельне право», «Господарське право» та інші.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування знань та навичок для застосування норм права в практичній діяльності щодо державного управління, державної виконавчої влади, засвоєння норм, що регулюють компетенцію суб'єктів правовідносин, форми та методи виконавчо-розпорядчої діяльності, адміністративної відповідальності у сфері державного управління.

1.2. Завдання: засвоєння студентами значення основних категорій адміністративного права, змісту адміністративно-правових інститутів, правових позицій Верховного Суду, оволодіння навичками правильного тлумачення норм адміністративного права та практичного їх застосування при вирішенні конкретних судових справ, набуття досвіду аналітичної роботи.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет, метод і систему адміністративного права, зв'язок цієї галузі права з іншими галузями права; основні проблеми науки адміністративного права;
- поняття та особливості адміністративно-правових норм і відносин; суб'єктів адміністративного права та елементи їх статусу;
- функції, форми і методи державного управління; поняття “адміністративний примус” та види його заходів;
- поняття та основні риси адміністративної відповідальності;
- поняття, сутність та підстави дисциплінарної відповідальності за адміністративним правом;
- поняття, загальні риси та структуру адміністративного процесу;
- сутність адміністративної юстиції, поняття та завдання адміністративного судочинства в Україні;
- способи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні;
- поняття та види адміністративно-правових режимів;
- правові засади і організацію управління економікою, соціально-культурним будівництвом та адміністративно-політичною діяльністю.

уміти:

- використовувати отримані знання в практичній діяльності;
- вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, які регламентують відносини у сфері державного управління;
- аналізувати й коментувати відповідні нормативні положення;
- прогнозувати напрями реформування в зазначеній сфері;
- користуватися сучасною науковою і спеціальною літературою;
- тлумачити та застосовувати чинне адміністративне законодавство;

- правильно реалізовувати норми до конкретних правових ситуацій.

1.4. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Адміністративне право як галузь публічного права.

1. Основоположні категорії адміністративного права.
2. Адміністративне право як складова публічного права.
3. Адміністративно-правові норми.
4. Поняття й основні риси адміністративно-правових відносин.
5. Принципи адміністративного права.
6. Джерела адміністративного права.
7. Суб'єкти публічного адміністрування.
8. Громадські об'єднання та політичні партії – суб'єкт адміністративного права.
9. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
10. Інструменти публічного адміністрування.

Модуль 2. Адміністративна процедура. Адміністративні послуги. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.

11. Адміністративна процедура
12. Адміністративні послуги.
13. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.

Модуль 3. Службове право.

14. Публічна служба та публічні службовці.
15. Юридичний статус публічного службовця.
16. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.
17. Проходження публічної служби.
18. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державних службовців.

Модуль 4. Адміністративно-деліктне право.

19. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
20. Адміністративне правопорушення.
21. Юридичний склад адміністративного правопорушення.
22. Заходи адміністративної відповідальності.
23. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.
24. Організаційно-правові засади управління економікою та соціальною сферою.
25. Управління обороною і національною безпекою.

3. Рекомендована література

Основна

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник/ Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446с.
2. Загальне адміністративне право: підруч. І.С. Гриценко та ін; Київ: Юрінком Інтер, 2015. 566 с.
3. Адміністративне право: альбом схем: навч. посіб./НЮУ ім. Я. Мудрого; уклад. Ю.П. Битяк та ін. 2-е вид., змін. та доп. Харків: Право, 2014. 152 с.
4. Адміністративне право України. Особлива частина. Академічний курс: підруч./за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: Золота миля, 2013. 840 с.
5. Адміністративне право: підручник/Ю.П. Битяк (кер.авт. кол.), В.М. Гаращук, В.В.Богущий та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. 2-ге вид. переробл. та допов. Харків: Право, 2013. 656 с.
6. Адміністративне право України: словник термінів. М-во освіти і науки України, Запоріж. нац. ун-т; ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ: Ін Юре. 2014. 520с.
7. Загальне адміністративне право: підруч. / І.С.Гриценко та ін.; Київ. нац. ун-т ім.

Т.Шевченка. - Київ: Юрінком Інтер, 2015. 566 с.

8. Колпаков В. К. Теорія адміністративного проступку : монографія. Харків.: «Харків юридичний», 2016. 344 с.

Допоміжна

1. Криворучко В. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного управління. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №3. С. 95-99.
2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. /В.В.Богущий, В.В. Богущька, В.В. Мартиновський. 2-ге вид., перероблене і допов. Х.: Вид. СПД Вапнярчук Н.М., 2010.
3. Багрій, Т.О. Адміністративне право сучасної України: необхідність утвердження гуманістичного виміру. *Публічне право*. 2014. N 2. С.36-44.
4. Колпаков В. К. Теорія адміністративного проступку : монографія. Харків: «Харків юридичний», 2016. 344 с.
5. Петков С. Предмет адміністративного права - константа в процесі трансформації суспільно-політичних відносин. *Публічне право*. 2016. №1(21). С. 35-41.
6. Юровська В. Метод адміністративного права: теоретико-правовий аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №12. С. 188-192.
7. Болокан І.В. Адміністративно-правова норма: окремі питання формулювання дефініції. *Право і суспільство*. 2017. №1. С.129-135.
8. Колпаков В.К. Адміністративно-правові відносини: поняття та види. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2013. №1. С.101-104.
9. Литвин І. Сутність системи суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. №5. С. 63-66.
10. Сандул Я.М. До визначення категорії "суб'єкти адміністративного права". *Наше право*. 2014. №7. С. 100-103.
11. Віхляєв М.Ю. Співвідношення понять "суб'єкти адміністративного права" та "суб'єкти адміністративних правовідносин" у контексті розгляду громадських об'єднань як суб'єктів адміністративного права. *Право і суспільство*. 2013. №3. С. 51-57.
12. Дрозд О. Проходження державної служби в Україні як складова предмета адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. №10. С. 102-106.
13. Білокур Є. І. Функції державного управління: поняття, особливості, правове регулювання : дис...канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Одеса. 2015. 194 с.
14. Журавель М. В. Ознаки правових актів державного управління. *Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу. НУ ОЮА, Півд. регіон. центр НАПрН України. Одеса: Фенікс, 2014. Т. 1. С. 23-26.*
15. Ковальов В.Г. До визначення терміна "акти державного управління". *Публічне управління та митне адміністрування*. 2015. №2 (13). С. 36-41.
16. Чуприна Ю.Ю. Адміністративно-правові методи правового регулювання: сутність та зміст/ дис.. ... канд. юрид. наук.: спец. 12.00.07/ Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017.
17. Давиденко О.О. Теоретико-правові засади кваліфікації адміністративних правопорушень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 47. Том 2. С. 102-105.
18. Морозова В.О. Адміністративна відповідальність як відповідний правовий інститут. *Право і суспільство*. 2018. №2. С.145-150.
19. Капля О. Адміністративна юстиція як юридичний термін. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №5. С. 108-110.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 03.09.2018).

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 03.09.2018).
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення 03.09.2018).
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (дата звернення 03.09.2018).
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> (дата звернення 03.09.2018).
6. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 03.09.2018).
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення 03.09.2018).
8. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1550-14> (дата звернення 03.09.2018).
9. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 15.12.1999. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення 03.09.2018).
10. Про біженців та осіб які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17> (дата звернення 03.09.2018).
11. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3929-12> (дата звернення 03.09.2018).
12. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 03.09.2018).

Інтернет-ресурси:

1. www.court.gov.ua – Судова влада України (офіційний портал)
  2. <http://www.ccu.gov.ua> - Конституційний Суд України
  3. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> - Верховний Суд
  4. <http://reyestr.court.gov.ua> - Єдиний державний реєстр судових рішень
  5. <http://zakon1.rada.gov.ua> - Законодавство України.
  6. <http://echr.coe.int> – Європейський суд з прав людини.
  7. <http://www.curia.europa.eu> — офіційна сторінка Суду справедливості Європейського Союзу.
- 4. Засоби діагностики успішності навчання:** реферати, доповіді, індивідуальне опитування, тестування.